KDYŽ STUDENTI HODNOTÍ VYSOKOŠKOLSKOU VÝUKU

Kateřina Juklová, Stanislav Michek

Klíčová slova: dotazník, student, evaluace výuky, kvalita učení

Cílem příspěvku je seznámit s procesem adaptace dotazníku CEQ (Course Experience Questionnaire) zaměřeného na hodnocení kvality vysokoškolské výuky studenty. Studentské evaluace výuky jsou běžně uznávanou součástí procesu jejího zkvalitňování, shoda však nepanuje v názoru na to, co by mělo být studenty hodnoceno, aby hodnocení bylo validní (Mash, 1987). Možnosti a limity studentské perspektivy v pohledu na kvalitu vysokoškolské výuky budou diskutovány v kontextu teorie SAL, o níž se autor dotazníku při jeho konstrukci opíral (Ramsden, 1991).

Za konstrukcí dotazníku CEQ, který vznikl na konci 80. let 20. století v Austrálii (Ramsden, 1991), stojí vlivný teoretický přístup zvaný SAL (students´ approaches to learning), který kvalitu vysokoškolské výuky konceptualizuje z pohledu kvality učení studentů (Entwistle, 1988, Biggs, 1993). Kvalitní učení, označované v kontextu SAL teorie jako hloubkové, se projevuje záměrem studenta učivu porozumět a využívat takové strategie, které povedou ke smysluplnému učení (Biggs, 1993). Podle Biggsova 3P modelu (1989) jsou pak procesy a výsledky učení nejenom funkcí studentovy individuality a „objektivních" charakteristik studijního prostředí, ale významnou mírou také výsledkem toho, jak student své studijní prostředí i sebe sama ve studijním kontextu vnímá. Škály dotazníku CEQ jsou tvořeny vnímanými aspekty výuky, mezi nimiž existuje empiricky potvrzená souvislost s hloubkovým učením (vnímaná míra studijní zátěže, přiměřené hodnocení, jasnost cílů a standardů, dobrá výuka, rozvinuté dovednosti, studijní prostředí a celková spokojenost s výukou).

Proces úpravy dotazníku CEQ pro účely studentské evaluace výuky na PdF UHK byl veden otázkou ověření obsahové validity a vhodnosti modelu instrumentu pro studenty učitelství na PdF UHK. V procesu sběru i analýzy dat byl kombinován kvalitativní a kvantitativní přístup. V prvním kole proběhla focus group s cílem ověřit soulad v pojetí kvality výuky u současné generace studentů PdF UHK a dotazníku. Výsledky byly zapracovány do úprav dotazníku, který byl následně administrován 647 studentům učitelství na konci zimního semestru 2016. Získaná data byla zpracována s využitím metod položkové, explorační a konfirmační faktorové analýzy.

Výsledky analýzy potvrdily téměř shodnou dotazníkovou strukturu a uspokojivé psychometrické vlastnosti. Z předběžných výsledků konfirmační faktorové analýzy vyplynulo, že v některých položkách se

mohou signifikantně lišit odpovědi studentů bakalářského a magisterského studijního programu a hodnocení předmětů s nízkým a vysokým podílem rozvoje dovedností. Výsledná podoba dotazníku bude diskutována v kontextu přínosů a omezení studentské perspektivy v posuzování kvality vysokoškolské výuky.

Bibliografie

Biggs, J. (1993). What do inventories of students´ learning processes really measure? A theoretical review and clarification. *British Journal of Educational Psychology*, 63, 3-19.

Entwistle, N. (1988). Motivational factors in students´approaches to learning. In Schmeck, R. (ed). *Learning strategies and learning styles.* New York, Plenum press.

Marh, H.W. (1987). Students´evaluations of university teaching: research findings, methodological issues, and directions for future research. *International Journal of Educational Research*, 11(3), 253-288.

Ramsden, P. (1991). A performance indicator of teaching quality in higher education: the Course Experience Questionnaire. *Studies in Higher Education*, 16(2), 129-150.